

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/23359,Osrodek-Odosobnienia-w-Strzelcach-Opolskich.html>
2023-09-30, 15:50

Ośrodek Odosobnienia w Strzelcach Opolskich

Ośrodek Odosobnienia w Strzelcach Opolskich, zorganizowany w strzeleckim ZK (obecnie ul. Klonowa 3), funkcjonował 13 XII 1981–31 VII 1982. Kierował nim naczelnik ZK mjr Władysław Gębała.

W pierwszych dniach stanu wojennego do Ośr. trafili gł. górnicy z KWK Staszic w Katowicach, w nast. tygodniach większość pochodziła z zakładów pracy woj. katowickiego, a nieliczni z woj. wrocławskiego i opolskiego. 13 XII 1981 w Ośr. umieszczono 124 internowanych, 24 XII 1981 ich liczba wzrosła do 371. Był to wówczas największy ośr. w kraju. I 1982 przebywało w nim 280–370 internowanych, łącznie ponad 400 osób.

Ośrodek uchodził za wyjątkowo represyjny (golono głowy, internowanych obowiązywał strój więzienny, bezwzględnie karano za łamanie regulaminu). Internowani przebywali tam cały czas w zamkniętych celach. Często przywożono tutaj karnie internowanych z innych ośrodków. 15 II 1982 przewieziono uczestników buntu w ośr. w Nysie (m.in. Jana Senia, Mieczysława Radojewskiego, Cezarego Łągiewskiego, Wiktora Kowalskiego, Tomasza Wacko, Przemysława Jaworskiego, Ludwika Turko, Leona Foltyna, Lothara Herbsta i Zbigniewa Gąsiorowskiego, którzy podczas spacerów wznosili antysystemowe okrzyki i odmawiali wykonywania poleceń Służby Więziennej, w ramach represji zamknięto ich w celach i pozbawiono spacerów oraz wszelkich in. zajęć). L. Herbst i L. Turko wydawali podziemne pismo pt. „Papuzka TASSmańska” (kontynuacja inicjatywy wydawniczej z Ośr. Odosobnienia w Nysie), które kolportowano wśród internowanych.

13 II 1982 kilku internowanych podjęło protest głodowy. Przez cały okres funkcjonowania placówki formalnie wymierzono 14

kar dyscyplinarnych, z czego 7 dotyczyło umieszczenia w celi izolacyjnej.

Funkcjonariusze Służby Więziennej ograniczali prawa internowanych, m.in. przez skracanie czasu spacerów; zdarzały się przypadki wyzywania lub stosowania siły fizycznej.

Internowanych umieszczono w wyodrębnionym budynku. XII 1981-I 1982 ok. 40 osób umieszczono w celach pawilonu ogólnego, bez kontaktu ze skazanymi. W celach więziennych o wymiarach 2,5 × 1,8 m przebywało nawet 4 internowanych. Cele były zimne (nieszczelne okna, niekiedy powybijane szyby). Toaletę zastępowała dziura w podłodze celi.

Z końcem XII 1981 rozpoczęto udzielanie pojedynczych widzeń internowanym. 26-30 I 1982 trzy msze święte odprawił w Strzelcach Opolskich bp Jan Wieczorek. 14 II 1982 odbyły się kolejne 3, które odprawił bp Stefan Bareła oraz asystujący mu księża. 2 II 1982 internowanych odwiedzili przedstawiciele Prymasowskiego Komitetu Pomocy Osobom Pozbawionym Wolności i Ich Rodzinom: Maja Komorowska i Przemysław Burchard, którzy przekazali im paczki z żywnością i art. higienicznymi.

6 i 7 II 1982 Ośr. kontrolowali funkcjonariusze Centralnego Zarządu Zakładów Karnych w Warszawie: ppłk W. Krzywania (st. inspektor Wydz. Ochrony) i mjr T. Kolarczyk. 25 II 1982 lustrację ośr. przeprowadził Antoni Wojciechowski, naczelnik Wydz. II Dep. Spraw Karnych w Ministerstwie Sprawiedliwości (z Zygmuntem Jarominem, sędzią Sądu Wojewódzkiego w Opolu). Po wizytacji kontrolujący spotkali się z komendantem i przedstawicielami CZZK ppłk. W. Krzywanią i kpt. Z. Bąkowskim, skutecznie wnioskując o likwidację ośrodka. Pod koniec II 1982 liczba internowanych w Strzelcach Opolskich zmalała do 200. 19 III 1982 ostatnich 113 internowanych przewieziono do ośr. w Uhercach Mineralnych. 1 VIII 1982 na podstawie zarządzenia ministra sprawiedliwości ośr. formalnie zlikwidowany.

Bartłomiej Perlak

[Region Śląsk Opolski, Strzelce Opolskie](#)

[Poprzedni](#)
[Następny](#)

[Zgłoś błąd lub potrzebę uzupełnienia](#)